

Com en una pel·lícula: encara no ho enteneu?

L'Evangelí no és un conjunt de capítols aïllats. Els diversos moments de la vida del Senyor estan més connectats entre si del que sembla. Per això, intentar esbrinar aquestes connexions ens ajudarà a conèixer amb més profunditat la figura de Jesucrist.

03/12/2021

Una bona pel·lícula no és una mera successió d'escenes sense vincle entre si, sinó que es desenvolupa seguint un guió preestablert.

Tècnicament, és el que es coneix com a *trama*, que sol tenir tres parts: la introducció, en la qual es presenten els personatges i es planteja un problema; el desenvolupament, que és la part més llarga, i el final, en què es resol el problema inicial.

Amb els Evangelis passa una cosa semblant. No es tracta d'una sèrie inconnexa d'episodis, sinó que també segueixen una trama. Això ens permet apreciar el caràcter progressiu de la revelació de Jesús. Ell no es va manifestar a tothom com a Fill de Déu i Messies d'Israel des del primer moment, sinó que va anar seguint un pla perquè la multitud i els qui el seguien més de prop poguessin comprendre qui era. Llegir l'Evangelí d'aquesta manera, intentant ubicar cada passatge dins

de la trama i preguntant-se per què és així, pot ser de gran ajuda per aprofundir en el nostre coneixement personal de Jesucrist.

Amb el cap en una altra cosa

Hi ha un passatge de l'evangeli de sant Marc en què és fàcil identificar les seves relacions amb altres moments de la vida del Senyor. Es tracta del diàleg entre Jesús i els seus deixebles mentre travessen el mar de Galilea després de la segona multiplicació dels pans i els peixos (*Mc* 8, 14-20). Els apòstols havien comès un error que ens podria passar a qualsevol de nosaltres: «S'havien oblidat de proveir-se de pans i tan sols en portaven un a la barca». És fàcil imaginar l'enrenou que devia ocasionar una badada semblant. Potser se n'estarien donant la culpa els uns als altres: «No et vaig dir que t'encarreguessis tu? I ara com ens ho farem?». Enmig de l'agitació,

Jesús va prendre la paraula i els va dir: «Estigueu alerta, aneu amb compte amb el llevat dels fariseus i el llevat d'Herodes».

A què es referia el Senyor exactament? Què tenia a veure aquest avís amb la falta de pa a la barca? Per entendre bé el significat d'aquestes paraules, cal que fem la vista enrere (cf. *Mc* 8, 11-13). Resulta que abans els fariseus s'havien apropat a Jesús per demanar-li un signe del cel, però ell els havia rebutjat sense explicar-los el perquè. És més, l'evangelista ens detalla un cert to de cansament en la veu del Mestre: «Ell sospirà profundament i digué: “Per què demana un senyal, la gent d'aquesta generació? Us asseguro que no els serà donat cap senyal”». I és que Jesús acabava de realitzar un gran signe: havia donat menjar a milers de persones en un lloc desert. Per què calia afegir-hi un altre signe si els fariseus no estaven

disposats a acceptar-lo? Com havia explicat en la paràbola del sembrador, la llavor de la paraula de Déu porta en si mateixa una enorme potencialitat, però no la pot desenvolupar si la terra on cau no és bona, si les disposicions de qui escolta no són les adequades.

Els apòstols coneixien bé els desacords entre Jesús i els fariseus. Per exemple, havien vist com s'escandalitzaven en veure el Senyor menjant amb publicans i pecadors o fent en dissabte el que, en la seva interpretació de la Llei, no estava permès. Fins i tot havien escoltat rumors que els fariseus s'havien posat d'acord amb els herodians per veure com podien desfer-se'n. La situació amb Herodes era semblant, ja que va ser qui va manar decapitar Joan Baptista. Per això, quan Jesús diu: «estigueu alerta, aneu amb compte amb el llevat dels fariseus i el llevat d'Herodes», els deixebles ja

tenien elements per entendre a què es referia, o almenys intuir-ho. Tanmateix, tot i que havien estat espectadors d'aquells moments, els deixebles no acaben de captar el que els diu Jesús. La reacció que recull l'evangelista ens mostra en què tenien el cap: «Llavors es posaren a discutir que no tenien pans. No eren cultes, ni tan sols gaire intel·ligents, almenys pel que fa a les realitats sobrenaturals. Fins i tot els exemples i les comparacions més simples se'ls feien incomprendibles (...). Quan Jesús, amb una imatge, fa al·lusió al ferment dels fariseus, entenen que els recrimina per no haver comprat pa».[1]

A l'advertiment del Mestre de no deixar-se influir per l'estil de vida dels fariseus, ells responen amb la preocupació que no tenien res per menjar, «estaven tan tancats culpant-se que ja no tenien espai per a cap

altra cosa, no tenien més llum per a la Paraula de Déu».[2]

La memòria, medicina per al cor

La reacció de Jesús no es fa esperar: «Per què discutiu que no teniu pans? Encara no compreneu ni enteneu? És que el vostre cor està endurit?». Per entendre què significa aquest *encara*, una altra vegada cal fer un salt enrere en l'evangeli, a tall de *flashback*, i recordar el moment en què els deixebles es troben a la barca després de la primera multiplicació dels pans i els peixos (cf. *Mc* 6, 33-52). En aquesta ocasió, s'havien posat a cridar de por en veure Jesús caminant sobre el mar. L'evangelista explica llavors que els deixebles «quedaren completament desconcertats. És que no havien entès allò dels pans: tenien el cor endurit». Implícitament, ve a dir que si haguessin entès el veritable significat de la multiplicació, no

s'haurien espantat en veure el Mestre caminant sobre l'aigua, ni s'haurien sorprès que s'hagués calmat el vent en pujar ell a la barca. Els hauria semblat el més normal del món!

Tornant a l'escena principal, veiem que aquesta vegada Jesús no només retreu als deixebles la seva duresa de cor, sinó que a més els tracta de cecs i sords:

—«Teniu ulls, i no hi veieu, orelles, i no hi sentiu? No recordeu quantes cistelles vau omplir amb els bocins que havien sobrat quan vaig partir els cinc pans per als cinc mil homes?

Els li responen: —Dotze.

—I quan vaig partir els set pans per a les quatre mil persones, quantes paneres plenes de bocins vau recollir?

Li diuen: —Set.

I els digué:

—Encara no ho enteneu?».

L'ànim amb què Jesús entaula aquest diàleg recorda la reprensió que va fer als fariseus anteriorment —«Per què demana un senyal, la gent d'aquesta generació?». Fins i tot podem notar una força més gran en aquestes paraules, ja que no les està adreçant a qualsevol, sinó als seus amics més íntims. I també deixen entreveure un indici de sorpresa: malgrat que han presenciat tants miracles i sentit tants ensenyaments de Jesús, els deixebles encara no ho han entès.

Però el Senyor busca la manera d'avivar els cors dels apòstols. I ho fa convidant-los a recordar els prodigis que ell mateix ha obrat en les seves vides. «Existeix una *medicina* contra la duresa del cor, i és la memòria. Per això, a l'Evangelí d'avui, i a tants passatges de la Bíblia, s'escolta la

crida al poder salvífic de la memòria, una gràcia que hem de demanar, perquè manté el cor obert i fidel. Quan el cor s'endureix, quan el cor s'afebleix, s'oblida (...) la gràcia de la salvació, s'oblida la gratuïtat».[3] I és que recordar la presència del Senyor en la vida de cadascú ens porta a entusiasmar-nos amb el present i a mirar amb esperança el futur: no hi haurà cap obstacle ni *falta de pa* que ens pugui treure l'alegria de ser a la mateixa barca que Jesús.

Un final obert

L'episodi acaba amb un interrogant: «Encara no ho enteneu?». El Senyor no diu exactament què és el que els deixebles encara no han entès. Com en altres ocasions, l'Evangelí no ens dona totes les explicacions que potser ens agradaria rebre, com si ens deixés la tasca de descobrir-ho per nosaltres mateixos. És el que

passa amb moltes bones pel·lícules, que no s'acaben tancant del tot. Són aquells finals que, en part, es deixen a la lliure interpretació de l'espectador, de manera que permeten reflexionar sobre el sentit que el director ha volgut donar al *film*.

En aquest cas, del retret de Jesús en podríem deduir que per a ell les dues multiplicacions no estan al mateix nivell que els altres signes que ha dut a terme, com les curacions de malalts o les expulsions d'esperits immunds, sinó que enclouen una revelació diferent. Sembla que hi ha alguna cosa en aquests dos miracles que els fa particularment importants, quelcom que se'ls escapa als deixebles i potser també a nosaltres. Ara es torna més apressant preguntar-nos de nou si hem entès *allò dels pans* o si, en canvi, estem cecs i sords, com els deixebles.

Per entendre més el que ensenyen les dues multiplicacions dels pans i dels peixos sobre la identitat de Jesucrist, pot ser útil girar la vista a l'inici de la pel·lícula de la història de la salvació. El poble d'Israel havia fugit d'Egipte i iniciava una peregrinació pel desert de quaranta anys. Jahvè, a través de la intercessió de Moisès, va enviar al seu poble l'aliment per afrontar la travessia: el manà i les guatlles. Ara, en multiplicar els pans i els peixos, Jesús mostra que és ell mateix qui alimenta la multitud. Per això, qui comprèn bé *allò dels pans*, no s'hauria d'estranyar que Jesús controli el mar i el vent ni de veure'l caminar sobre les aigües, ja que el Déu d'Israel havia mostrat el seu poder precisament sobre les aigües del mar.

Dèiem a l'inici que el passatge que estem comentant era un bon punt de

partida per apropar-se a la trama de l'Evangelí. En efecte, a l'Evangelí de sant Marc, la revelació progressiva de qui és Jesús està acompanyada per la insistència en la incomprensió dels deixebles, que apareix amb tanta claredat en els tres episodis de la barca (cf. *Mc* 4, 36-41; *Mc* 6, 45-52, i *Mc* 8, 14-20). Tanmateix, més endavant els deixebles sembla que continuen sense donar senyals de millora. Pere confessa Jesús com el Messies, però rebutja que hagi de patir i morir (cf. *Mc* 8, 27-33). Jaume i Joan li demanen els primers llocs, i els altres deu s'indignen (cf. *Mc* 10, 32-45), perquè tenien les mateixes ambicions humanes. Abans havien discutit entre ells qui seria el més gran (cf. *Mc* 9, 33-37). I després de la captura de Jesús, tots l'abandonen (cf. *Mc* 14, 50) i Pere el nega (cf. *Mc* 14, 66-72).

Els deixebles no aconsegueixen entendre amb profunditat qui és

Jesús i, en el moment decisiu, el deixen sol. No obstant això, el mateix Evangeli ens mostra que la seva situació no és desesperada. És veritat que tenen orelles i no hi senten, com els diu el Senyor a la barca, però poc abans ell havia demostrat que pot curar un sord. No són capaços de veure-hi, però el primer que farà Jesús després de travessar el llac és tornar la vista a un cec, i ho repetirà en sortir de Jericó. Al final de l'Evangeli, quan les dones van al sepulcre diumenge al matí, se'ls apareix un jove de vestidures blanques que els anuncia que Jesús ha ressuscitat. I afegeix: «Ara aneu a dir als seus deixebles i a Pere: “Ell va davant vostre a Galilea; allà el veureu”» (Mc 16, 8). Veuran Jesús, perquè se'ls apareixerà ressuscitat. Però el *veuran* també en el sentit que finalment els seus ulls i les seves orelles s'obriran i el seu cor serà capaç de comprendre i de confessar-

lo com a «Jesús, el Messies, Fill de Déu» (Mc 1, 1).

Juan Carlos Ossandón

.....

[1] *És Crist que passa*, núm. 2.

[2] Francesc, *Homilia* 18.II.2014.

[3] *Ibídem*

.....

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-es/article/com-en-una-
pel-licula-encara-no-ho-enteneu/](https://opusdei.org/ca-es/article/com-en-una-pel-licula-encara-no-ho-enteneu/)
(28/03/2025)